

14248

ARTITIONUM
Theologicarum

Disputatio XIV.

DE
COMMUNICA-
TIONE PERSONAE
ET NATURARUM
IN CHRISTO.

In illustri Academia VVitteber-
gensi proposita;

PRESIDE
M. IACOBO MARTINI
Professore publico:

RESPONDENTE
M. JOHANNE BRAKERMANNO
Dantiscano Borusso.

MAGDEBURGI,
Excudebat Ioachimus Boëlius.
Sumtibus Clementis Bergeri Bibliopolæ
Witteberg: Anno 1611.

Theol. ev. dogm.
68^m 14

V I R O

Reverendo, Clarissimo ac Doctissimo,

**DN. M. CONRADO
BRAKERMANNO,**

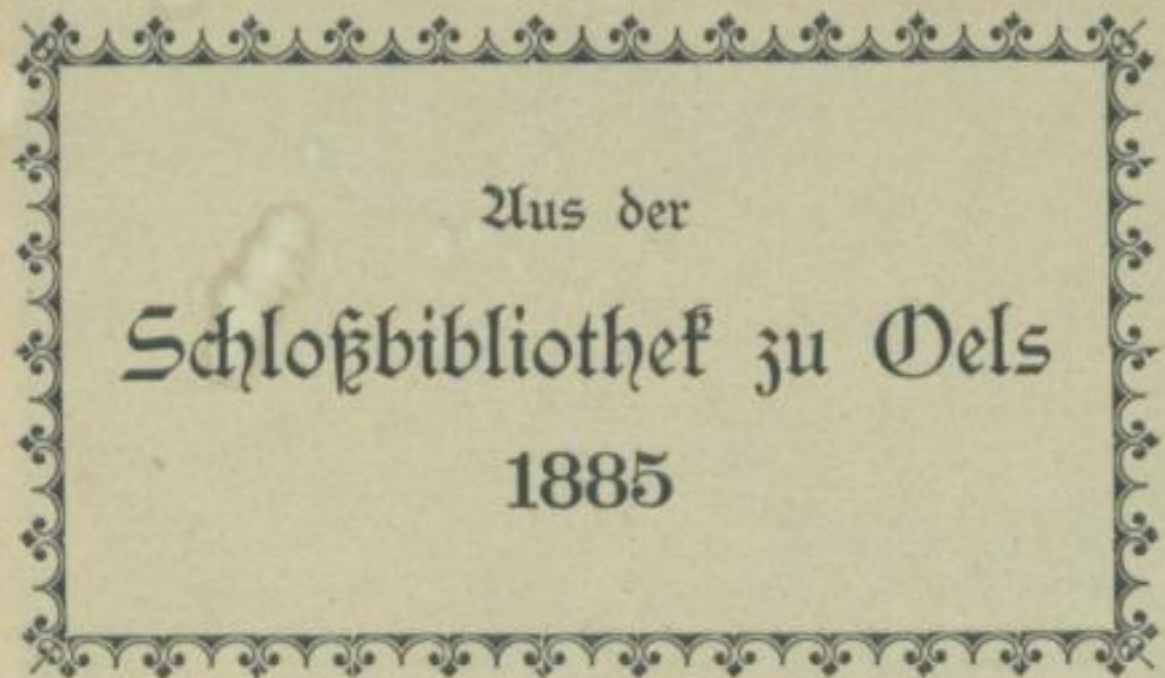
*Ecclesiae Marianae, quae est Dantisci, Pastori
vigilantissimo, Parenti suo æter-
num honorando.*

*Theologicam hanc Συζήτησιν in debita pieta-
tis Symbolum.*

D. D. D.

M. Iohannes Brakerman Re-
spondens, Filius.

Sächsische
Landesbibliothek
Dresden

Aus der

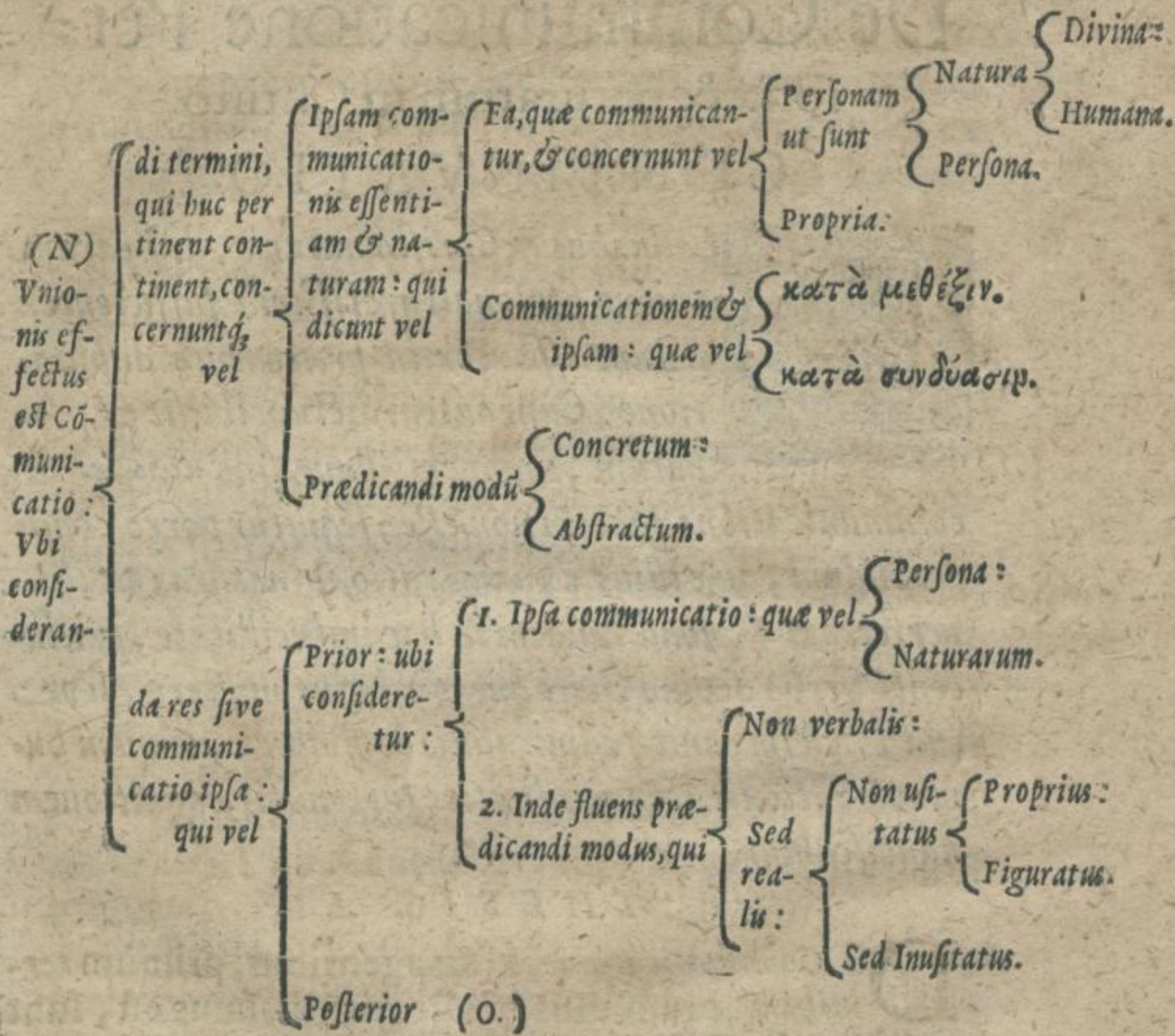
Schloßbibliothek zu Oels

1885

1887
Bibliothek in G...
1887

Typus hujus Disputationis.

DISPUTATIO XIV.

De Communicatione Personæ & naturarum in Christo.

CONTINUATIO.

DE duabus in Christo naturis, deq̄ earum unione personali arctissimâ sufficienter actum esse reor in præcedente disputatione: Cùm autem dictum ibi sit & probatum, unionem illam sine *κοινωνία* & communicatione factam non esse; sequitur porrò considerandum, quæ illius *κοινωνίας* ratio & natura; ut ita perfectam (quoad quidem in hac imbecillitate, prælucente verbo divino, fieri queat) hujus mysterij, sive (ut Ecclesia canit) admirabilis commercij, omnem humanæ rationis actum infinities superantis, cognitionem nanciscamur.

THESES. I.

DE Communicatione igitur agentibus, primùm termini quorum usus hîc frequentissimus est, sunt explicandi: Deinde ad ipsam rem progrediendum.

Termini
hic consi-
derandi.

2. Termini isti, vel concernunt ipsam communicationis essentiam & naturam, vel spectant prædicandi modum, ex communicatione illâ fluentem.

3. Priores vel dicunt ea, quæ communicantur; vel communicationem ipsam.

4. Et,

4. Ea, quæ hîc communicari dicuntur, vel ipsam personam concernunt: vel naturas diversas consequuntur.

5. Concernentia integram CHRISTI personam, sunt partim *duæ naturæ, divina & humana*; partim *per-sona ipsa*. Per hosce autem terminos quid hîc intelligatur, non opus est, ut declaretur: quandoquidem eorum significatio, & plenarius intellectus pendet ex eis, quæ in præcedente disputatione tractata & explicata sunt.

Duæ natu-
ræ:
Persona.

6. Consequentia naturarum sunt *propria*: non quidem quod divina propria essentiam divinam ita consequantur, ut humanam humana: sunt enim illa cum natura ταυτὸ & planè idem: sed quia cum in modum ab intellectu nostro (qui propter summam suam imbecillitatem totam essentialem DEI virtutem simul apprehendere nequit) concipiuntur.

7. Distinguimus in nostris *Institutionibus Logicis lib. 1. cap. 4.* inter ἰδίον πρὸς κατηγορίαν, nempe quod ita distinguimus respectu ὑποκειμένου πρὸς κατηγορίαν: Et inter ἰδίον πρὸς ὑπαρξίν, quod ita vocamus respectu inhætionis, sive πρὸς ὑπαρξίν.

Proprium
distingui-

8. Illud includit non tantùm ἐπισημῶδες, verùm etiã ἀδῶδες: hoc tantùm ἐπισημῶδες & accidentale proprium.

9. Quam distinctionem propterea præmittimus, ut inter propria etiam numerare possimus essentialia Dei attributa, quæ humanitati per unionem communicata hoc loco dicuntur: Quæ sanè accidentia Divinæ substantiæ judicanda non sunt, quippè in quam nullum omnino cadit accidens: Sed essentialia, imò essentialia DEI ipsa.

Propria di-
vina non
sunt acci-
dentia.

10. Omnipotentia enim non est DEI qualitas ἐπισημῶδες,

σιώδης sed ἑσιώδης, ideoq; ipsa essentia divina: cūm plane nihil in D E O sit, quod D E U S non sit: idem statuendum de cæteris divinæ naturæ attributis.

Subiectum
propriorū. 11. *Subiectum* igitur, cui proprium inesse dicitur, hīc generaliter intelligimus omne illud, de quo illud, si-
ve ἑσιώδης, siue ἐπῆσιώδης denominativè prædicari pot-
est: Et consequenter, id proprium esse, quod alteri
inest, vel ἑσιώδως vel ἐπῆσιώδως καὶ πρώτως. Illud enim
est μόνως. Quod verò alicui inest μόνως, id eā ratione,
quā ei inest μόνως, est proprium eius. Quandoquidem
τὸ μόνως est proprius character, quo proprium indiga-
tur. Videatur *Tractatus meus de Comm: Propriorum*,
Cap. 2.

12. Unde dictum fuit *in preced: disp: th: 71.* nos hīc
in doctrina de Persona C H R I S T I idiomata siue pro-
pria vocare omnia illa, quibus in unitate personæ τῆ
λόγος duæ naturæ, humana & divina, à se invicem di-
stinguuntur.

Communi-
catio.
κατὰ μέ-
θεξιν. 13. *Communicatio* duplex est: *Una καὶ μέθεξιν* par-
ticipatio essentialis: quā unum alterius definitione,
atque essentiā participat, veluti species generum &
differentiarum sunt participes: quam essentiæ partici-
pationem propriorum quoq; communicatio conse-
quitur, sicuti homini cum essentiā animalis sentiendi
quoq; facultas est communis.

Communi-
catio
κατὰ συν-
δύασιν. 14. *Altera* communica est, quæ fit κατὰ συνδύασιν
secundū consociationem duarum diversarum natu-
rarum, & in specie κοινωνία, communicatio, vocatur;
Estq; iterum duplex: *Verbalis & Realis.*

Communi-
catio ver-
balis. 15. *Verbalis* est, quā proprium partis in prædicatio-
ne per Synecdochen juxta nudum nomen toti attri-
buitur, propter illam partem per regulam Logicam.

Pro-

Proprium partis rectè tribuitur toti propter illam, ita ut pars sola sit subiectum inhæſionis, totum autem ſaltem ſubiectum prædicationis ſeu denominationis. Sic poculum, vino repletum, prædicatione extrinſecâ dicitur humidum propter vinum: A Ethiops propter cutem, aliſ quĩſpiam propter barbam, prædicatione extrinſecâ niger nominatur.

16. Hanc nudâ prædicatione constantem *κοινωνίαν* cum ſociis ſuis Kekermannus, iisdem verbis & exemplis explicatam, in doctrinam de Persona CHRISTI invehunt, dum CHRISTUM totum quidem paſſum eſſe, omnia poſſe, omnia ſcire, omnia præſentem gubernare, & ſimiliâ prædicant: Sed ita, ut res ipſa, quoad paſſionem, in ſolâ eius humanitate, quoad reliqua, in ſolâ eius divinitate, eo ſeſe modo habeat: quam explanationem, tanquam impiam, meritò reiicimus, cum illic opus redemptionis noſtræ enervet, hîc verò CHRISTUM hominem inanibus abſq; re titulis illudat.

17. Imò, ſi rem penitùs introſpiciamus, ipſam perſonalem, & (ut ita dicam) realiſſimam divinitatis & humanitatis CHRISTI unionem evertit. Nam quam realis eſt unio, tam realis idiomatum communicatio. Atqui iuxta iſtorum opinionem communicatio non eſt realis, ſed in extrinſeca tantùm conſiſtit prædicatione: Ergo nec unio realis erit, ſed in extrinſeca duntaxat prædicatione conſiſtit. *α θεου.*

18. Realem non definimus naturali proprietatum unius ſubiecti in alterum effuſione: quod portentum Eutychianum eſt, & orthodoxis nequiter affingitur. *Communicatio realis.*

19. Nec eam dicimus eſſentialem participationem, quâ ex confuſione & *συγχύσις*, comminutione, eſſentiarum & proprietatũ intereſſe oriatur tertiuũ aliquod, quod

quod neutrum sit, sicut, aquâ & melle permixtis, fit
mulsum, quod neq; mera aqua, neq; purum mel.

20. Nec *κοινωνία*, communicationem, hoc loco ac-
cipimus pro tali causatione, quâ causa aliqua alteri
subiecto effectum alterum aliquem tribuit: Sicut Deus
bonitatem suam creaturis, præceptor discipulo artem,
amicus amico consilium communicare dicitur.

21. Sed talem intelligimus Communicationem in-
ter diversas naturas, arctissimo vinculo copulatas,
quâ propria unius naturæ ita de toto *συνδυστάζουμένω* seu
complexo prædicentur, ut ab utrâq; eius totius natu-
râ minimè sint separata, sed alteri quidem, tanquam
subiecto primo, & primariae causæ efficienti insint, &
propter hanc secundo subiecto & secundariae causæ
efficienti, id est, ipsi toti individuo ex duabus naturis
constanti reverâ attribuuntur: atq; de hac *κοινωνία* ma-
ximè controvertitur.

Termini
prædican-
di modum
spectantes.
Concre-
tum.

22. Termini, qui spectant prædicandi modum, sunt
Concretum & Abstractum.

23. *Concretum* in hac doctrinâ est vocabulum signi-
ficans totam personam in duabus naturis consisten-
tem, ut, *Deus, homo, Filius hominis*.

24. Ubi tamen notandum, quòd sæpius eiusmodi
vocibus ad alterutram naturam in illâ complexione
respiciarur, nempe *Deus* principaliter notat divinam
naturam: *Homo*, humanam, idq; contingere induplici
propositionum genere monet *Hafenrefferus*: I. In pro-
positionibus, quibus mysteriū incarnationis & unio-
nis personalis exprimitur, ut *Johan. 1. v. 14. Verbum caro
factum est*: Id est, *Deus est homo*, 1. *Corinth. 15. v. 47.
Secundus homo est Dominus de caelo*. II. In propositio-
nibus, in quibus de toto constituto naturæ seu partes
enunciantur, hæc est de *CHRISTO, Deus aut homo*
præ-

prædicatur: *CHRISTUS est DEUS: CHRISTUS est homo.*

25. Alii dividunt *concreta* in *concreta persona*, & *concreta natura*.

26. *Concreta persona* sunt eiusmodi vocabula, quæ notant ambas personas, unâ *CHRISTI* hypostasi subsistentes, ut sunt: *CHRISTUS, Emanuel, Dominus, Advocatus*: Interdum etiam vocabula *DEI* & hominis, prout in hoc negotio singulariter pro filio *DEI* accipiuntur.

27. *Concreta naturarum* dicimus vocabula formaliter unam naturam denotantia, sed cum annotatione suppositi, quo quidē divina natura includitur, sed expressè non notatur, verūm per prædicatum explicatur: Ut in hac enunciatione: *Homo est DEUS*.

28. *Abstractum* est vocabulum significans alterutram naturam in *CHRISTO*, distinctè quidem, verūm non divisim, nequaquam extra unionem, sed in unione hypostaticā consideratam. Unde sæpius contingit, ut res sit *concreta*, licet vocabula vulgò *abstracta* sint. Ut, *Verbum est caro*, Joh. 1. v. 14. *Qui manducat meam CARNEM, & bibit meum SANGVINEM, habet vitam eternam*, Joh. 6. v. 54.

29. *Abstracta* hæc duorum sunt generum: Vel enim sunt vocabula usitatè *abstracta* nominata, ut *divinitas, humanitas, vita, mortalitas*: Vel sunt voces, quæ non integram *CHRISTI* personam, sed alteram duntaxat naturam designant: ut, *Verbū, Caro, DEUS, homo, Filius hominis, semē mulieris, Abrabæ, Davidis*, nempe quādo non totam personā, sed alteram tantū naturam significant.

30. Alii distinguunt etiam hoc loco inter *Abstracta persona*, & *abstracta natura*. Per *Abstractum persona* intelligunt illa vocabula, quæ non utramq; naturam formaliter

B

maliter

Abstracta
naturæ.

maliter exprimunt: quomodo concreta naturæ abstracta personæ dici possint. Per *Abstracta naturæ*, intelligunt illa vocabula, quæ nudam formam sive quidditatem, sine suppositi vel subsistentiæ connotatione, significant, ut, *divinitas, humanitas, divina natura, humana natura.*

Communi-
catio du-
plex.

31. Præcognitis prænoscendis rectà nunc ad rem ipsam nos accingimus. Communicatio alia est *prior: alia posterior.*

Prior.

32. *Prior est vel personæ, vel naturarum.*

Communi-
catio per-
sonæ.

33. *Communicatio personæ est, quâ λόγος assumendo humanam naturam, suâ propriam personam communicavit cum assumptâ naturâ, ut in eâ reverà subsistat.*

34. *Humana enim natura vel subsistit, & est ἐνυπόστατος: vel non subsistit & est ἀνυπόστατος.*

35. *Si hoc: aut est accidens, aut planè nihil: utrumq; absurdum. Hoc, quia negatur humana natura ἀπλῶς: Illud, quia est contradictio in adiecto, esse humanam naturam, & esse accidens. Evertitur ergo hoc modo totum unionis hypostaticæ mysterium.*

36. *Humanam igitur naturam subsistere nemo negabit: Ergo vel per propriâ hypostasin, & erit ἀνυπόστατος, sive ἰδιοῦπόστατος: vel per alienam, & erit ἑτεροῦπόστατος.*

37. *Si prius concedatur: I. Non assumit λόγος nostram naturam, sed integram personam, quod contra fidem. II. Non est ampliùs unus CHRISTUS, sed duplex, quod contra Apostolum, Rom. 5. v. 15. & 1. Cor. 8. v. 6. III. Non fuit Maria θεοτόκος: quod contra Evangelistam Luc. 1. v. 32.*

38. *Posterius ergo verum erit: Id igitur, in quo humana CHRISTI natura subsistit, aut creatum est, aut increatum.*

39. Non

39. Non illud: quia humana natura non est assumpta à creaturâ: Ergo neq; in eâ potest subsistere.

40. In creatum igitur erit, in quo subsistit humana natura, nempe ipsa τὸ λόγῳ ὑπόστασις.

41. Jam quæritur de modo: 1. vel ut humanitas tantum sustentationem à λόγῳ accipiat, ut loquitur Beza in Colloq. Mompelgar: 2. vel ut caro in λόγον sit mutata, & λόγῳ suam ὑπόστασιν transfuderit: 3. vel, ut λόγῳ similem ὑπόστασιν carni increaverit: 4. vel ut eam per ἔσιν divinam ipsi dederit; 5. vel tantum ut eam per realem κοινωνίαν communicaverit.

42. Primus modus non est concedendus: Quòd inde sequatur, omnes omnino creaturas personaliter λόγῳ unitas esse. Quandoquidem omnia, quæ in cælo sunt & in terrâ, ab ipso, tanquam creatore suo, dependent & sustentantur, Heb. 1. v. 3. Nec non omnia in ipso sunt, vivunt, moventur, Act. 17. v. 8.

43. Neq; secundus: Is enim Eutycheismum sapit.

44. Neq; tertius: Introducitur enim eo naturarum λύσις & personæ διπλότης.

45. Neq; quartus: quippe quò asseritur σύγχυσις Eutycheiana, diciturq; caro, sive humanitas CHRISTI ipse λόγῳ.

46. Cùm igitur nullus alius modus superfit, quam quintus & humana CHRISTI natura reverà in personâ τὸ λόγῳ subsistat: sequitur, quòd illa humanitati per veram & realem κοινωνίαν sit communicata, nempe per quam solam id, quod proprium unius est, potest alteri commune fieri, sine mutatione confusione, conversione, vel exæquatione.

47. Quia igitur humana natura in se habet suam es-

fentiam & existentiam, subsistentiam verò suam, non in se, sed in λόγῳ, quilibet intelligit ea, quæ carni Christi attribuantur duplicis esse generis, nempe quædam illi convenire, quatenus est humana natura, & nobis ὁμοίσι: quædam verò quatenus τῷ λόγῳ humana natura est, & in λόγῳ subsistit: illaῖ, tribui ἑσιωδῶς, hæc ὑποστατικῶς.

48. Nam humanæ naturæ nihil personaliter vel ob actum hypostaticum & personalem tribui posse, ut statuere videtur *Sadeel. lib. de verit. hum. nat. dist. 7.* falsissimum est.

49. Etsi enim illa non sit ὑπόστασις, est tamen, ut locuti sunt Patres, ὑποσᾶσις, personata, quippe quæ (ut evicimus) reverâ personam τῷ λόγῳ communicatam, habet: Cur igitur illi nihil ob hanc ὑποστάσεως κοινωνίαν attribuendum foret?

50. Quæ si ritè observentur, facili negotio ad apparentes contradictiones, quas adversa pars hîc necit & nobis obiicit, respondebitur. Quomodo enim contradictio erit, quando termini non secundùm idem & ὡσαύτως sumuntur.

51. *Communicatio naturarum* in personâ CHRISTI est eiusmodi divinæ & humanæ naturæ συνδύασις, quâ illa admirabili περιχωρήσει, circuminceptione ac immeditatione profundissimâ, instar formæ alicuius humanam naturam subsistentificat, perficit, illamq; cum omnibus suis affectionibus sibi appropriat, adeò ut ex utraq; constituatur unum incommunicabile, indeq; oriatur prædicatio, quâ concretum unius naturæ, de concreto alterius naturæ verè dicitur: ut, *DEUS est homo*: Et, *homo est DEUS*. Item: *Filius DEI est filius hominis*: Et, *Filius hominis est filius DEI*.

52. Communicationem hanc probamus partim manifeste

Communicatio Naturarum quid.

nifeste

manifestis Sacrae scripturae dictis: partim rationibus ex ipsa unione petitis.

§3. Dicta Scripturae hae sunt: Colos. 2. v. 9: *In ipso* Probatur
(CHRISTO) *inhabitat omnis plenitudo Deitatis* σωματικῶς dictis Scri-
κῶς. Ubi ad duo attendatur: ad id, *quod inhabitat*, & ad pturae.
id, *in quo inhabitatur*: Id quod inhabitat, est πλήρωμα
τῆς θεότητος: Id verò, in quo illa plenitudo habitat, est
CHRISTUS: Et per consequens, vel eius divina vel
humana natura. Non illa: tolleretur enim discrimen
inter inhabitans, & (ut ita loquar) inhabitatum: di-
cereturq; divinitas habitare in divinitate, & idem in
seipso: ἀσεβές. Ergo haec est, in qua illa plenitudo ha-
bitat: Propterea quòd additur σωματικῶς, ut sit sen-
sus: *Omnis plenitudo divinae naturae* (sunt verba Hiero-
nymy supra hunc locum) *in corpore ejus inhabitat*. Quo
certè divinitatis cum humana CHRISTI naturâ com-
municatio satis manifestò asseritur. Quandoquidem
per hanc respectu divinae naturae nihil aliud volumus
intellectum, quàm possessionem & inhabitationem,
sive κατοίκησιν personalem in assumptâ carne.

§4. Deinde quòd humana quoq; natura dici pos-
sit cum λόγῳ comunicata, λόγοςq; humanae naturae ve-
rissimè factus κοινωνός, ad sensum usq; patet, ex illo Heb.
2. v. 11: *Sicut pueri communicant carni & sanguini; ita si-*
militer Deus participavit ejusdem. Ubi sententia & as-
sertio nostra habetur in terminis, proindeq; uberiore
explicatione non indiget.

§5. Rationes has damus: I. Quia communicatio Probatur
personae τῷ λόγῳ est facta: Ergo & natura. Confe- rationi-
quentia est certa: quia natura divina τῷ λόγῳ & hypo- bis.
stasis realiter non differunt. II. Quia natura divina &
humana sunt unitae ut ἐντελέχεια & δύναμις: Ergo huma-
nitas CHRISTI tanquam δύναμις in veram divinitatis

ἢ λόγῳ tanquam ἐντελεχείᾳ, κοινωνίᾳ pervenit. Ratio
 consequentiæ est: quæ enim ita uniuntur, sine κοινωνίᾳ
 mutuâ uniri nequeunt, uti id manifestum est generali-
 ter in unione formæ & materiæ, Specialiter verò in
 ἐνώσει animæ rationalis & corporis organici, quâ ho-
 mo constituitur. III. Quia duæ naturæ in CHRISTO
 non sunt unitæ καὶ συμβεβηκός, non χετικῶς, non ὁμοστυ-
 κῶς, vel quodam alioleviori unionis modo: sed ὑποστυ-
 κῶς, hoc est ἐνώσει longè arctissimâ & coniunctissimâ,
 quâ naturæ profundissimè se invicem immearunt, &
 pertransierunt, ita nimirum ut ex illis sit unum incom-
 municabile ὑφιστάμενον constitutum. Quod verò quo-
 modo sine κοινωνίᾳ naturarum factum sit, ne cogitari
 quidem potest. Quæ ratio fluit ex secundâ. IV. Quia
 prædicationes ex hac unione & communicatione or-
 tæ id ipsum luculentissimè probant: Cùm modus præ-
 dicandi sequatur modum essendi: & prædicari semper
 supponat inesse. Quia igitur divina natura de humanâ
 prædicetur in concreto, & contrâ: quomodo prædi-
 catio illa vera erit, sine κοινωνίᾳ naturarum, nullus me
 Logicus docebit. Sed res hæc clarior erit ex accuratio-
 re huius prædicationis θεωρία.

Prædica-
 tiones per-
 sonales
 quid.

§6. Prædicatio hæc definitur, quòd sit eiusmodi præ-
 dicatio, quâ concretum unius naturæ de concret altero ius
 verè dicitur, ut: DEUS est homo: Et, homo est DEUS. Fi-
 lius DEI est filius hominis: & filius hominis est Filius DEI.

§7. In prædicationibus hisce duo sunt observanda;
 primùm, quid dicant, sive significant. Alterum, qua-
 lis inibi sit prædicandi modus, si revocetur ad examen
 Logicum.

§8. Primum ut indagemus, ita procedimus. Præ-
 dicationes illæ personales vel sunt tantùm verbales &
 sine

fine re: vel sunt reales & veræ. Si illud: Deus tantum
verbo-tenus & titulo-tenus homo erit. Germen Davi-
dis tantum titulo-tenus Jehova & justitia nostra dici-
tur. Verum quis tam atheos, qui id audeat affirmare? *Sunt veræ.*

Vera igitur sunt & reales, & rem ipsam, quam notant,
significant & intellectui obiiciunt.

59. *Vera* sunt: Ergo aut *usitata*, aut *inusitata*. *Non usita-*

60. Si *usitata*, aut *propria*, aut *figurata*. *ta.*

61. Hoc, nempe quod figuratae sint, pleriq; defen- *Non figura-*
dunt Calviniani. Quidam enim nescio qualem in pro- *ratae.*

positione hac; *Homo est Deus; ἀλλόωσιν* introducunt,
ut sit sensus: *Divinitas Filij Dei, humanitati unita, est*
Deus. Hunc autem ut inde eliciant, omnes ferè tropo-
rum rhetoricorum cellulas ut excutiant, necessum ha-
bent.

62. Primùm, inquit, subiectum (*Homo*) quod
totam speciem humanam significat, hic poni per Sy-
necdochen integri pro membro, uno nempe singulari
homine, *CHRISTO*.

63. Verum quæ hæc vanitas est, & rerum Logica-
rum iuxta ac Rethoricarum turpis ignorantia. *Homo*
enim non per se est species vel speciem denotat, sed per
operationem Logicam modò species, modò aliud
esse potest prædicabile. Quatenus enim animali subii-
citur, eius species est: quatenus verò de animali prædi-
cari potest, eatenus eius est accidens. Nam licet omnis
homo necessario sit animal: accidit tamen *animali*, quod
sit homo: potest enim esse, licet homo non sit; ut quinto
creationis die fuerunt animalia: sed homo nondum
fuit. Sive igitur particulariter sumas subiectum, ut *ira*
maneat terminus universalis, sed particulariter acce-
ptus propter prædicatum: sive individualiter: sine o-
mni omnino tropo id fieri potest.

64. Quan-

64. Quando enim prædicatum strictius est subiecto, tum universalitatem subiecti limitat & determinat, terminumq; in eo positum universalem ad particularem restringit: Cùm ita sint intelligenda & extendenda subiecta, ut à suis prædicatis permittuntur: atq; hoc fit sine omni tropo: aliàs omnis propositio particularis esset figurata: Quod falsum & absurdum.

65. Hæc itaq; propositio (*homo est Deus*) esse potest indefinita, æquipollens particulari huic: *Quidam homo est Deus*: idq; sine tropo fieri sciunt illi, qui Logica non planè ignorant: vel æqui pollens singulari huic: *Hic homo* (nempe qui mundi Messias est) *est Deus*: atq; id iterum sine tropo: sed per propriam determinationem, quam habet subiectum à prædicato. Atq; ita explosa est prima tropologia.

66. Alterum tropum, quem in subiecto excogitant, est *Synecdoche membri pro integro*. Putant enim humanam saltem naturam CHRISTI illo exprimi. Et hoc absurdissimum est. Estné *humanitas* sive *humana natura* abstractum, & *homo* concretum? Si illud: quæritur, à quo sit abstracta? Certè à personâ: Ergo humana natura significat abstractum à personâ: Et *homo* significat humanam naturam in personâ & cum personâ in concreto. Nam *homo est persona, quæ habet humanitatem*: vel prædita est humanâ naturâ. At ex sacris literis intelligo, & fide catholicâ confiteor, quòd illa persona non sit finita vel nudi hominis, sed ipsius DEI persona: à quo divina natura non re distinguitur; sed cum eâ ἀπλῶς idem est. Ergo in subiecto homo non significat humanitatem nudam, sed humanitatem subsistentem in personâ τῆς λόγῃ, quæ persona, quia ipse DEUS est, rectè & verè & sine omni tropo &

Synec-

Synecdoche in prædicato de eo dicitur, quòd sit De-
us. Totum enim personale ponitur in subiecto, sed sub
formali de notatione hominis, & in prædicato quoq;
idem totum ponitur, sed sub formali de notatione
DEI. Quocirca licèt videatur hoc sensu prædicatio
hæc (*Homo est Deus*) identica: tamen non est: quia sub
aliâ formalitate in prædicato aliquid prædicatur & de-
claratur de subiecto: quod per subiecti significationem
nudè sine prædicato extra enunciationem posito in-
telligi nequit. Quod etiam verum est, in prædicatio-
nibus illis, in quibus definitio enunciatur de definito.
Videntur quidem identicæ & illæ: Verùm non sunt,
quia alio modo essentia exprimitur & declaratur in
prædicato, & iterum alio in subiecto: ibi enim confu-
sè, hîc distinctè. Quocirca & hîc tropus evanescit.

67. Tertiò, sui immemores, præcedentem, tropum
subuertunt, constituentes in eodem subiecto (*homo*)
Synecdochen integri pro membro. Si enim hic tropus
in dato subiecto locum habet: quomodo, per DEUM
immortalem, in eodem erit Synecdoche membri pro
integro: Cum contraria eidem secundùm idem attri-
bui nequeant.

68. Sed salva res est: Examinabimus & hunc tro-
pum: Statuunt, quòd mediante istâ Synecdoche, po-
sita sit in subiecto totâ persona CHRISTI, pro solâ di-
vinitate: ut inde emergat tandem sensus, ab initio da-
tus: *Divinitas Christi est Deus*. Risum teneatis amici.

69. Non urgebo iam, quòd illa interpretatio sit me-
ra ἀδολεία & nugatio: hoc duntaxat, quod ad tropum
spectat, mihi examinandum assumam.

70. Primùm igitur in subiecto per *hominem* totam
personam denotari, non inficior. Illam verò pro solâ
C divi-

divinitate positam esse, forsan Corydon quispiam concedet; eruditus nunquam.

71. Probo, I. Quia nomina sunt signa rerum: iam *homo* non denotat, vel significat divinam naturam; sed carnem, animâ rationali informatam: Si igitur synecdoche data hîc locum haberet, tûm homo poneretur, ut tota persona pro parte, non quidem ut adversarii volunt, pro *divinâ*, sed pro *humanâ naturâ*: *Homo* enim neq; *DEUM*, neq; Deitatem: sed personam hominis vel humanam naturam formaliter notat, quod nemo sanus negabit; Inde verò oriuntur eiusmodi sensus: *Humana natura est Deus*: qui quoniam falsissimus est, utiq; falsissima arguitur data tropologia. 2. Quia ut subiectum concretum est, ideoq; totam personam notat, nempe *CHRISTUM habentem humanitatem*: ita etiam pro totâ personâ, utrâq; naturâ constante, sumendum est, cum hâc tamen limitatione, quòd, ut diximus, in subiecto formaliter notetur humana natura: in prædicato verò divina: Quæ in prædicatione hac affirmativè, uniuntur: quia in re, personâ copulantur, & uniuntur: ideoq; quia in prædicato *DEUS* affirmatur de subiecto, nempe homine, intelligitur, quòd subiectum non nudum significat hominem, sed (dextrè sumto hoc termino) *hominem Deificatum*, hoc est, subsistentem in personâ τῷ θεῷ, sive τῷ λόγῳ.

72. Eodem modo & ratione falsa est eorundem assertio de hac propositione: *DEUS est homo*: Quando in eâ primùm fingunt *Synecdochen generis pro specie*, post *membri pro integro*, mox *integri pro membro*: ut ita vox (*DEUS*) notet humanam *CHRISTI* naturam, & istius propositionis sit sensus: *Humanitas CHRISTI est homo*.

73. Est

73. Estnè *DEUS* genus? Demonstravimus alibi, & quidem rationibus, quæ à nullo hominum refutabuntur, in *DEUM* genus Logicum non cadere. Quomodo igitur in termino isto (*DEUS*) fingetur Synecdoche generis?

74. Neq; reliquæ duæ species Synecdoches locum hîc habere possunt ob datam rationem, quia sunt oppositæ & contrariæ. Deinde quia quilibet intelligit, *DEUM* formaliter non humanitatem, sed Deitatem notare. Falsum igitur est, poni *DEUM*, ut integrum pro parte; sed eodem modo, ut in altero exemplo accipitur pro totâ personâ, nempe pro *DEO* incarnato. Nam propterea, quia *DEUS* incarnatus est, de eo rectè & verè prædicatur & dicitur, quòd sit homo. Dici enim requirit inesse.

75. Luce igitur meridianâ clarius est, propositionum harum terminos nullam omnino in se continere talium figurarum, quales adversa pars fingit & pingit: ideoq; prædicationes ipsas figuratas non esse.

76. Materiali igitur, ubi omnes termini suam genuinam significationem retinent, relicto; de formali, hoc est, de subiecti & prædicati connexionem quæritur: *num illa sit usitata, hoc est contineatur sub modo quodam vulgari & dialectico: an verò respectu Logice prædicationis, rectè dicatur inusitata.*

77. Hoc problema rectè explicatur & deciditur partim ex scriptura, partim ex Logicâ. Oportet enim, ut harum propositionum personalium verû intellectum ex sacris literis sumamus, illumq; ad modos prædicandi Logicos applicemus: & tùm, an detur similitudo, vel dissimilitudo, judicemus.

78. Notandum igitur primùm, in quo consistat præ-

Prædicandi modus Logicus duplex. **1. Formalis.** **79.** **Prædicatio Logica.** Id ut rectè explicemus, sciatur, quod *prædicandi modus Logicus* sit duplex: *Formalis & Materialis.*

79. De *formali* & generalissimo agit Philosophus in prædicamentis: Estq; duplex: *Affirmativus & negativus.* Hic fluit ex doctrina oppositorum; de qua Philosophus in postprædicamentis: ille ex doctrinâ prædicamentorum, de quâ agit idem in ante prædicamentis, ut loquuntur, & prædicamentis ipsis.

80. Affirmativus ille modus est duplex: ut est *ἑνωστικός*, five *univocus*; vel *ὑποκειμένους*, five *denominativus.*

Prædicandi modus univocus. **81.** *Prædicandi modus univocus* est illorum, quæ & nomen & definitionem tribuunt subiecto, ut patet ex definitione univocorum *lib. Categ: c. 7. §. 2.* Atq; ita prædicantur omnia illa, quæ pertinent ad esse rei, & ipsum *ἔννοια* constituunt: hoc est sunt ipsa res, de qua enunciuntur. Suntq;, *Genus, Species & Differentia*: ut illa enumerantur *ibidem cap. 5.* hoc est, sunt illa, quæ sunt eiusdem prædicamenti & generis: & Aristoteli κατ' ἑξοχὴν ὡς κατ' ὑποκειμένους κατηγορεῖσθαι, in toto *Categoriarum* libro dicuntur.

Prædicandi modus denominativus. **82.** *Paronymus* verò *prædicandi modus* illorum est, quæ orta ab uno aliquo (in cuius originis deductione non Grammatica etymologia syllabas ponderans; sed rerum natura inspicienda est, & posterius à priori denominari dicendum) varias terminationes habent: Ubi denominans & denominatum non sunt in eodem genere: Quocirca etiam ab Aristotele, non tam prædicari, quam inesse & attribui subiecto, idq; denominare dicuntur *lib. Categ. cap. 5. §. 4, 5.*

83. Modi hi fundantur, in prima ὄντων consideratione, quâ menti primò obiiciuntur, quâq; considerantur,

tur,

ur, vel ut ὄντα sunt, vel ut insunt: ut illud patet ex se-
cundâ divisione anteprædicamentali *cap. 2. §. 2.*

84. Cùm igitur tali modo considerari queant &
substantiæ & accidentia, manifestum est, quòd hi mo-
di sint generalissimi.

85. Non quidem inficiamur, quòd per ὄντα, sive
per ea, quæ ἀπλῶς esse dicuntur, πρῶτως substantiæ, &
per ea, quæ inesse dicuntur, πρῶτως accidentia, sint in-
telligenda: Interim negandum non est, quòd vicissim
substantiæ considerari possint logicè, ut ea, quæ insunt:
& accidentia, ut ea, quæ sunt. Siquidem distin-
guendum est, inter *accidens Logicum* sive *Categoricum*,
& *accidens Physicum*.

86. Non enim *quantitatem*, *qualitatem*, &c. consi-
dero in logicis tantùm, quatenus accidentia sunt, &
substantiam denominant: Verùm etiam quatenus se i-
psâ denominant: itemq; quatenus à substantiis deno-
minari possunt, ut, quando dico: *Aurum est flavum*:
ibi qualitas flavedo tanquam accidens denominat au-
rum, tanquam substantiam: quando autem dico, *an-
nulus est flavus*: ibi Accidens denominat accidens: &
alterum habet rationem substantiæ sive subiecti: alte-
rum tantùm rationem accidentis: accidens nempe *an-
nulus*, habet rationem subiecti & essentiæ: *aurum* verò
(licet in se substantia sit) rationem accidentis: quia
contingit vel accidit, quod Annulus sit aureus.

87. Adde, quòd quodlibet accidentale prædicamen-
tum, ut ἕξις & essentia considerari queat: nempe qua-
renus habet sua genera, species & differentias, atq; ita
peculiare prædicamentum constituit. Quo modo &
respectu ei omnia competere & attribui rectè possunt,
quæ Logicè de substantia in prædicamento substantiæ
dicuntur. Atq; hætenus explicatus est formalis prædi-

C 3

candū

candi modus, qui in parte communi logices spectatur
& consideratur.

*Materialis
prædicandi
modus.*

88. Quod igitur porrò *materialem prædicandi mo-
dum* attinet, specialior ille est, & ex particularibus ma-
teriæ conditionibus fuit: nempe quatenus prædica-
tum dicit aliquid, quod ratione subiecti, vel sit vel insit
necessariò: vel dicit aliquid, quod ratione eiusdè sit vel
insit contingenter. Ut ita modus prædicandi fundetur
non in ipso esse vel inesse: sed in modo essendi, vel ines-
sendi, nempe in necessitate & contingentia rerù. Estq;
duplex: vel enim aliquid per modum hunc prædicatur
de subiecto perse; vel prædicatur per accidens.

89. De modis hisce agit Philosophus non in parte
generali: sed speciali logices: & quidem de priore in
doctrinâ de demonstratione, & cum primis *libro 1. poste-
rior: analyt: cap. 4.* Ubi in quatuor subdividitur: De
posteriore verò, in *Topicis*, & cum primis *libr. 2. & 3.
Top.*

*Vsus præ-
dicabilium
Porphyrij.* 90. Hosce modos prædicandi formales & natura-
les, quia Porphyrius in sua *εἰσαγωγή* coniungit, & non
accuratè distinguit: multi decipiuntur in hac disputa-
tione. Ubi tamen antequam iudicaretur & secundùm
præcepta Porphyrii propositiones illæ personales exa-
minarentur, accuratiùs inspicienda & perpendenda es-
set prima statim paragraphus; & illico intelligeretur,
Porphyrii mentem non fuisse, primos prædicandi mo-
dos exponere: sed terminos, quorum usus esset non
tantùm ad doctrinam *Categoriarum* rectè intelligen-
dam: Verùm etiam ad definitiones efferendas, ad divi-
siones instituendas, & omnino ad demonstrationes
conficiendas: Ut ita illorum usus sese extendat per to-
tum Aristotelis organum.

91. Et constat ex loco allegato *lib. 1. post.* quòd modus præ-

præ-

prædicandi generis & differentia de specie, ac speciei de individuo pertineat, imò constituat modum primum prædicandi materialem, sive per se: quippe complectitur omnia ea, quæ definitionem & essentiam rei ingrediuntur: Modus verò prædicandi proprii constituat secundum: ad quem etiam reducantur tertius & quartus: qui proprii iuxta Porphyrii doctrinam induunt rationem. Omnia postmodum, quæ illis modis opponuntur, referuntur ad prædicandi modum accidentalem, sive per accidens, quem etiam Porphyrius cum Aristotele Accidentis vocat.

92. Quocirca licet concedamus prædicabilia illa Porphyrii attingere, & involvere modos prædicandi primos, & formales Logicos: negari tamen non potest, ea πρώτως exprimere modos prædicandi materiales. Non enim in tantum dicunt, quod aliquid sit vel insit, sed quomodo sit, vel quomodo insit: quod Logici conditionem materialem vocant.

93. Ex quibus liquidum esse puto, primos prædicandi modos formales logicos, esse οὐνόμαον, sive *univocum*, & παρώνυμον sive *denominativum*: quorum ille simpliciter dicat esse, hic verò inesse, sine ullâ consideratione modi, an nimirum per se, sive necessario; an verò per accidens sive contingenter sit vel insit.

94. Cùm porrò personales hæ prædicationes, disparatorum dicantur: quæritur, quid Logici disparata vocitent.

95. *Disparata* logicis dicuntur, quasi *disseparata*: nempe quæ ita divisa & separata sunt, ut unum constituere nequeant. Vnde propositiones disparatorum affirmativæ veræ esse non possunt. Vbi enim nulla est unio in re; ibi quoque nulla unio esse potest in terminis, rem exprimentibus. Quandoquidem unio termi-

Primi modi prædicandi formales.

Disparata quæ sint Logicis.

terminorum logica, quæ in affirmatione consistit, semper sequitur unionem rerum. Atq; hæc etiam disparatorum est consideratio logica.

96. Cæterum ex Sacra scripturâ propositionem hanc: *Deus est homo*: ita interpretamur: λόγος, sive filius DEI, qui naturâ & essentiâ DEUS est, factus est caro, Joh. 1. v. 14. & hanc iterum per illam: λόγος sibi carnem, id est humanam naturam, personaliter univit; Unde Epistola ad Hebræ: Verbum ἐγένετο, apud Johannem positum, per verbum Ἐπιλαμβάνειν explicat cap. 2: Non equidem angelos assumpsit, sed semen Abrahamæ assumpsit: ut hac de re in præcedente disputatione pluribus egimus.

97. Eodem modo judicandum de convertente propositione: *Homo est Deus*. Illam enim explicat dictum ad Colossens. 2. v. 9: In illo (nempe CHRISTO homine) habitat omnis plenitudo corporaliter.

98. Ut igitur adhuc clariùs harum propositionum sensum exprimam, dico: *Deus est homo*: idem esse, ac si dicas, *Messias noster non tantum verus Deus, sed etiam verus homo est*. Sic *homo est Deus*: Id est: *Is homo, qui est mediator DEI & hominum, non tantum homo, verum etiam verus Deus est*.

99. Quando igitur ita intelligimus, quòd ex sacris, & quòd ex logica hîc requiritur, consequens est, ut applicatio instituat, quò conspicuum fiat, an prædicationes hæ sint usitatae, an inusitatae, & si inusitatae, quo respectu sint tales.

100. Primùm extra controversiam est, propositiones has personales esse affirmativas: Ergo de illis ex oppositorũ doctrinâ, quoad modum enunciandi formalem, judicandum non est.

101. *Modus predicandi formalis affirmativus divisus est in univocum & denominativum.*

102. In prædicationib. illis non esse modum prædicandi univocum, patet: quia neq; genus, neq; species, neq; differentia prædicatur in illis de subiectis.

103. Quæritur ergo anne possit ad denominativum reduci vel anne sit reverâ denominativus.

104. Salvo aliorum eruditissimorum Theologorum iudicio, ego, ut Professor Logices, meam paucis exponam sententiam. Videntur propositiones illæ personales sub hoc prædicandi modo contineri.

105. Quod enim in vulgaribus & naturalibus exemplis est subiectum, id hîc est persona. Nam ut ibi duo accidentia in communi subiecto uniuntur, quæ quidem in abstracto de se invicem prædicari non possunt; in concreto verò, nempe quatenus unitatem subiecti includunt, possunt: ita etiam hîc duæ naturæ in unâ communi hypostasi uniuntur, quæ etiam in abstracto de se invicem prædicari non possunt, in concreto autem possunt. Ut enim ibi non rectè dico: *Architectonica ars est musica scientia*: sed rectè enuncio: *Hic Architectus* (nempe qui nominatur Polycletus) *est musicus*: propter unitatem subiecti nempe *Polycleti*: ita vera enunciatio in hoc mysterio non est, *humana natura est divina natura*, nempe in abstracto: sed *hic homo*, (nempe Messias & Salvator mundi) *est Deus*.

106. Arguunt etiam id nomina *abstracti* & *concreti*: quæ propria sunt denominativorum: Nam abstractum est denominans: Concretum est denominativum. Quia igitur concedimus in hoc mysterio terminos proprios denominativorum, meo iudicio ipsum modum prædicandi denominativum vix negabimus.

107. Nec est, quod hic obiicias, denominativum prædicandi modum tautùm accidentium esse: Primùm enim id negavimus in præcedentibus: Quandoquidem datur etiam modus prædicandi denominativus per se, ut sciunt

D

illi,

In prædicationibus personalibus, non est modus prædicandi univocus. Est denominativus.

illi, qui doctrinam de demonstratione rectè intelligunt;
Item dantur exempla, ubi denominativum & prædicatum
substantia est.

108. Per modum igitur prædicandi denominativum,
qui formalis, non materialis est, tantum dicitur, quod
prædicatum non sit ipsum subiectum, sed quod & in fit, &
tantum κατὰ συνδυασιν communicetur: Quomodo autem in-
fit, an essentialiter, an accidentaliter, id per modum præ-
dicandi denominativum non explicatur.

Modus
prædicandi
in usitatus, 109. Quocirca quando asserimus hîc, modum prædi-
candi denominativum esse: hoc dicimus; quod *humana*
CHRISTI natura prædicetur de *divina* non κατὰ ἑστίαν vel
ἀπλῶς, ideoq; nec in abstracto; sed κατὰ ἄλλο & ὑποστατικῶς,
quatenus in unâ hypostasi uniuntur, & ideò in concreto.
Quamdiu enim hypostasis simul connotatur, veræ inde
oriuntur prædicationes, nempe concretivæ, non abstra-
ctivæ, iuxta regulam: *Quicquid cum altero κατὰ συνδυασιν*
communicatur: de illo non nisi παρωνύμως prædicari potest.

110. Si autem porrò progrediaris ad modum prædican-
di materialem, qui, ut diximus, fundatur in necessitate &
contingentiâ rerum, alterq; dicitur per se, alter per acci-
dens: ibi deficere videtur Logica: Quandoquidem ad
nullum modum per se propositiones hæ revocari possunt.
Non ad primum, quia in illis prædicatum, neq; definitio,
neq; genus, neq; species, neq; differentia est subiecti: Non
ad secundum; quia ibi prædicatum est affectio & πάθος
rei sive subiecti: quod hîc verum non est. Non ad tertium,
quia ibi tantum, quod res sit substantialiter, dicitur: In
his verò propositionibus aliquid amplius: Non ad quar-
tum, quia prædicationes hæ non sunt causales. Prædi-
cationes quoq; accidentales, quatenus illis, quæ per se
dicuntur, opponuntur, esse nequeunt: nam longè fortior
est unio inter divinam & humanam naturam, quàm est ac-
ciden-

accidentalis & contingens, quæ accidentalium prædicationum fundamentum est: ut illud quoq; in præcedente disputatione sufficienter demonstravimus. Dandus igitur est modus tertius & peculiaris, nempe *hypostaticus*, de quo Logica & humana ratio, quatenus divinitus informata, non est, nihil scit, aut intelligit.

111. Ex quibus nostris hypothesibus facile intelligitur, *Disparatio* quomodo & quousq; prædicationes hæ inusitatae sint: *rum prædicatione an* nempe non respectu generalis & formalis modi Logici: *hic detur.* aliàs enim de mysterio hoc nulla posset fieri vel prædicatione vel argumentatio iuxta formales regulas Logicas: quod falsum & contra experientiam: sed tantum respectu specialium, & materialium modorum Logicorum, de quibus in parte propriâ & speciali Logicae, quiq; immediatè in ipso unionis modo, quo ratio redditur unitatis, in rebus fundatur.

112. Ergò, inquis, tollitur id, quod vulgò dicitur, *Disparatio* propositiones has inusitatas esse propterea, quòd in illis *distinguntur.* disparata de disparatis prædicentur?

113. Scio, quòd vulgò ita definiatur prædicatione inusitata; imò eandem definitionem invenies in meis institutionibus Logicis. Verùm distinguatur hîc inter disparata *Φαινόμενα*, & inter disparata *κατ' ἀλήθειαν*.

114. Sunt illa disparata *Φαινόμενα*: nam si naturali intellectu, qui extrinsecus à DEO eruditus non est, percipias duas illas voces in hisce prædicationibus: *Deus est homo, homo est Deus*, aliter iudicare non potes, quàm disparatas illas esse: Si verò illas ipsas perpendas intellectu divinitus informato, pro ut in propositionibus, quas constituunt, unitatem personalem explicent; statim intelligis, quòd *κατ' ἀλήθειαν* disparata non sint. Nam disparata, ut diximus, sunt, quæ planè sunt disseparata, & nullo communi reali conveniunt: Verùm tali modo se non habent,

habent, *homo* & *Deus*, quandoquidem unum sunt in personâ, nempe quæ ut quoddam ἐνωσιὸν intervenit; Ideoq; tam arctè uniuntur, ut in omnem æternitatem nulla dis-
separatio institui queat. Et, ut verbo dicam, quod sentio:
Duo disparata in rationalibus sunt duo personaliter di-
stincta. Si igitur reverâ in hisce propositionibus essent
duo disparata, duæ utiq; essent personæ: quæ de se mutuò
affirmari, salvâ veritate, nullo modo possent.

Errores.

115. Quibus ita demonstratis, manifestum est gravissi-
mè hallucinari Calvinianos. 1. Quòd concedunt qui-
dem humanam *CHRISTI* naturam sustentari in personâ
τῆς λόγῃς, ne in nihilum ruat: personam autem τῆς λόγῃς
communicatam esse pernegent: Cum, ut demonstravi-
mus, eo modo omnes creaturæ λόγῳ personaliter essent u-
nitæ. 2. Cum nullæ naturæ hypostaticè, nempe arctissi-
mo hoc perfectissimoq; unionis modo, sine mutuâ com-
municatione, uniri queant. 3. Quòd nescio quàm multi
sint in confingendo & cumulandis tropis: ubi ta-
men per naturam nullus omnino dari
potest, ut demonstratum.

F I N I S.

Theol. ev. Dogm. 68^m, 14.